Bu kuponu kesib saklayınız

VAKIT KİTAB KUPONU

Tertib 10 — 16

1 den 25 e kadar kupon toplayıp idaremize getiren okuyucularımıza Resimli Hafta Mecmuasının 26 nüshalık ikinci altı aylık kolleksiyonu ile bir hikâye kitabı vereceğiz. 25 kuponla birlikte 25 kuruş da ödenmesi lâzımdır. Taşra okuyucularımız ayrıca 15 kuruş ödeyeceklerdir.

Ticaret mektebinde yeni teşkilât

(Yazısı 3 üncüde)

HERYERDE 3 KURUŞ

VAKIT

SALI 19 II. TEŞRİN 1940 ☆ YIL: 24 SAYI: 8211

İDARE EVİ: Ankara Cad. İSTANBUL *Telgraf: VAKIT* Posta kutusu: 46* Telefon. 21413 (Yazı) - 24370 (İdar-

Başvekil üç yeni sefiri kabul etti

Ankara, 18 (A.A.) — Geçen gün Reisicumhur İsmet İnönüye itimatnamelerini takdim etmiş olan Fransa, Japonya ve İran büyük elçileri bugün Başvekâlette Başvekil Dr. Refik Saydam tarafından kabul edilmişlerdir.

Öbür günden itibaren bütün şehir ve kasabalarda

Hava taarruzlarına karşı ışık söndürme ve karartma işine başlanıyor

Hususî meskenlerin iç ışıklarının karartılma hazırlıkları ay sonuna kadar tamamlanacak

Ankara, 18 (A.A.) — İcra Vekilleri heyetince aşağıdaki hususat 15.11.1940 tarihinde karar altına alınmıştır:

1 — 21.11.1940 tarihinden itibaren, bilûmum şehir ve kasabalarda ve ayrıca tesbit olunacak nahiye merkezlerinde ve mıntakalarda, "hava taarruzlarına karşı ışıkların söndürülmesi ve karartılması nizamnamesi,, nin "umumî tenvirat,, ve "iç ve dış ışıkları,, ve (açıkta inşaat) bahislerine taallûk eden maddeleri ile nakil vasıtalarına müteallik maddeleri mucibince ve bu nizamnamede gösterilen usul dairesinde, ışık söndürme ve karartma işine başlanacaktır. Yalnız sokakların umumî tenviratının maskelenmesi işinin, lüzumlu tedbirlerin ikmali maksadı ile 1.12.1940 tarihine kadar uzatılması caizdir.

2 — Hususî meskenlerin iç ışıklarının karartılma ve maskelenme hazırlıkları 1.12.1940 tarihine kadar ikmal edilmiş olacak ve karartılmanın başlayacağı tarih ayrıca ilân edilecektir.

3 — Bu kararname neşri tarihinden itibaren mer'idir.

(Devamı 2 ncide)

Yunanlıların ilk aldıkları İtalyan esirleri

Millî tarih tedrisinde bir metod inkılâbına ihtiyaç var

Yazan: *ASIM US*

Milli Şef İsmet İnönü geçen gün Türk Tarih Kurumunu ziyaret etti. Mekteplerdeki tarih programlarının tanzimi ile kitapların tertibi hakkında şimdiye kadar takip ve tatbik edilen metodun ıslahı hakkında kıymetli bazı irşatlarda bulundu. Maarif Vekâleti muhterem Cumhurreisimizin gösterdikleri istikamet üzerinde yürümek için icap eden tedbirleri almıştır.

Bahse mevzu olan mesele şudur: Mekteplerde tarih okutmak hafızaları mümkün olduğu kadar fazla malûmat ile doldurmak için değildir; asıl maksat gençlerin ve çocukların seciyelerini muayyen bir millî ideale göre hazırlıyacak surette seçilmiş vakalar üzerinde onların fikirlerini ve muhakemelerini işletmektir. Şu halde Türk tarihi okuturken yapılacak şey vakaların teferrüatından ziyade umumî seyrini göstermek, bilhassa milli tarihimizdeki muhtelif devirleri tebarüz ettirmek, her devrin bâriz karakterini göstermek, bu devirler gösterilirken de muasır milletlerin umumi vaziyetini göz önünde bulunduracak ve Türk tarihi ile diğer milletlerin tarihi arasındaki münasebetleri bir arada kavramağa hizmet edecek bir metod takip etmektir.

Meselâ Osmanlı devletinin inkırazını mucip olan Umumi Harbe saltanat idaresi nasıl karıştı? O zamanda Avrupadaki muhtelif memleket ve milletlerin gerek birbirlerine ve gerek Osmanlı devletine karşı vaziyetleri nasıldı? O harbin neticesi ne oldu? Mütareke içinde milli mücadele hareketi niçin ve nasıl başladı? Büyük zaferle milli kurtuluş ve ondan sonra cumhuriyetin ilânı ile inkılâplar nasıl oldu? Bu hâdiseler silsilesi milli tarihimizde bütün bir bir devrin muhtelif safhalarını teşkil eder. Bundan sonra şimdi yeni Avrupa harbi ile yeni bir devir başlıyor.

Bugün mekteplerde yetişen gençlerin yarın Türk milletinin mukadderatına kanaat ile hâkim olmaları, her gün bir başka şekle giren karışık dünya hâdiseleri içinde takip edilecek yolu şaşırmamaları için bilfarz 1914—1918 harbinde Türklerin niçin İngiltere ve Fransa ile harbeden Almanya yanında bulunduğunu, bu defa 1940 harbinde ise bilâkis Almanyaya karşı harbeden İngiltere ve Fransa ile ittifak etmekle beraber harp harici kaldığını, şayet bir gün harbe iştirak edilecek olursa bunun neden ileri geldiğini bilmelerine ihtiyaç vardır. Bu ise ancak Türk tarihinin okunulmasında arzetti ğimiz şekilde bir metod kabul etmekle mümkün olur.

İşte Türk Tarih Kurumunda Milli Şefin tarih programları ve kitapları hakkında verdikleri direktiflerden bizim anlıyabildiğimiz mana budur.

Fakat esefle kaydediyoruz ki bu bakımdan gerek programlarda ve gerek kitaplarda göze çarpan kusurlar yalnız bizim mekteplerimize mahsus da değildir; hemen umumiyetle ecnebî memleketlerin programlarında ve kitaplarında aranırsa aynı kusurlar az çok bulunacaktır. Yani tarih tedrisatı hakkında istediğimiz ıslahatı temin edebilmek falan veya filân memleketin programlarını ve kitaplarını tercüme etmekle elde edilemez; bu maksat ancak kendi milli ihtiyaçlarımız çerçevesi içinde yaratıcı bir zihniyetle çalışmak sayesinde husule gelebilir. Fakat bir kere bu maksat hasıl olursa mekteplerimizdeki tarih tedrisatında çok feyizli bir inkılâp vukua geleceğine şüphe edilmemelidir.

Bulgar gazeteleri Akdeniz-de mahreç istiyor

Zora diyor ki:

Bulgar nehirlerinin koyları Bulgaristanın elinde olmalıdır

Sofya, 18 (A.A.) — D. N. B. ajansı bildiriyor:

Molotofun Berlin ziyaretini bahis mevzuu eden Slovo gazetesi, fikrini şu suretle ifade etmektedir:

Avrupanın yeniden imarı ve Balkanlarda sulh ve yeni nizamın tesisi hakkında Almanlarla Sovyetler Birliği arasında mutabakat olmasaydı bu mülâkat vukubulmazdı.

Sovyetler Birliği ile Almanyanın işbirliği yapması İtalya

(Devamı 2 incide)

Papen geliyor

Yarı resmî bir Alman kaynağına göre

Hususî meseleler hakkında Alman hükûmetinin fikrini ifade edecek

"Almanya ile İtalyanın Türkiyeden herhangi bir talepleri yoktur"

Berlin, 18 (A.A.) — Yarı resmî bir kaynaktan bildiriliyor:

Yeni nizama, bütün Avrupa devletleri ve Avrupalı bir devlet olduğu güçlükle söylenilebilecek olan Türkiye gibi diğer birkaç devlet de dahil olacaktır.

Bir ecnebi matbuat mümessilleri toplantısında Fon Papen

(Devamı 2 incide)

Musolini diyor ki: Yunanistanın ciğerlerini sökeceğiz

Ama iki ayda, ama 12 ayda...

(Yazısı 4 üncüde)

İngiltere ile Amerika arasında

Kiralanacak üsler hakkında anlaşma yapıldı

Londra, 18 (A.A.) — Resmen bildirildiğine göre, Amerika Birleşik devletlerine üs yapmak üzere kiralanacak mıntakalar üzerinde bir anlaşma vukua gelmiştir.

Anlaşma mucibince, üs için Amerika Birleşik devletlerine kiralanacak mıntakalar şunlardır:

Bermudesler'de: Müstemlekenin şark ucundaki mıntakalar.

Bahamas adalarında: Mayaguana adasında bir mıntaka.

Jamaik'de: Portland körfezinde, adanın cenup sahilinde ve Kingston şehrine 40 kilometre mesafede mıntakalar.

Antigoada: Adanın şimal sahilinde Parham limanı civarında mıntakalar.

Sainte-Lucie'de: Adanın şimal ucunda büyük İslet körfezinde bir mıntaka. Bu adada Birleşik Amerika devletlerine başka kolaylıklar gösterilmesi de tetkik olunmaktadır.

İngiliz Güyanında: Denize kırk kilometre mesafede Demara nehri kıyısında ve Eddeklo nehri mansabında mıntakalar.

Kiralanan mıntakalarda idarî ve adlî meseler, bittabi bir çok davalar ortaya koyabilecektir. Bu meseleler, İngiliz ve Amerikan eksperleri arasında, İngiliz hükûmetinin teklifi üzerine Londrada cereyan edecek müzakerelerde tetkik olunacaktır. Maamafih yukarıdaki mıntakalarda faaliyete başlanmak için bu müzakerelerin neticesi beklenmiyecek, bilâkis, Prinite hariç olmak üzere diğer mıntakaların ekserisinde iptidaî çalışmalara pek yakında başlanacaktır.

Yunan ordusu Görice kapılarında

600 İtalyan askerinin 130 tankla Yugoslavyaya iltica ettikleri teeyyüt etti

Atina, 18 (A.A.) — Huduttan gelen son haberlere göre, Yunan ordusu Görice kapılarındadır ve Yunan ordusunun şehre girmesinin bir saat meselesi olduğu tahmin edilmektedir.

Bildirildiğine göre, Yunan kuvvetleri, Göriceye, şehrin etrafında cenup ve cenubu garbî taraflarını çerçeveliyen Morava tepelerinden inmektedir. İtalyanların, Göricedeki üsleri terkettikleri görülmektedir.

Yunanlıların Göriceye inişlerini, başka Yunan kıtalarının cenupu

(Devamı 2 incide)

Her nevi saçlara

Hükûmetçe el kondu

Ankara, 18 (A.A.) — Bugün neşredilen 13/11/1940 tarih ve 2/14658 sayılı kararname ile meriyet mevkiine konulan koordinasyon heyetinin 73 numaralı kararına göre:

1 — Millî korunma kanununun 31 inci maddesinin ikinci fıkrasına tevfikan hakiki ve hükmî her şahıs, işbu kararnamenin resmî gazetede neşri gününü takip eden beş iş günü içinde, ellerinde bulunan 0,45' den bir milimetreye kadar kalınlıkta her nevi düz ve ondüleli saçı bir beyanname ile mahallin en büyük mülkiye memuruna bildirmeğe mecburdur. Beyannameler yukarıda yazılı müddet içinde hangi tarihte verilirse verilsin işbu kararnamenin neşri gününde mevcut evsafı yukarıda yazılı saçları ihtiva eyliyecektir.

(Devamı 2 incide)

Deniz Harp Okulunun 164 üncü yıldönümü kutlandı

Deniz Harp okulunda Atatürk büstüne çelenk konduktan sonra ve 165 inci bakla denize indirilirken (Yazısı 2 incide)

Fiyat murakabe komisyonu dün valinin reisliğinde toplandı

(Yazısı 2 ncide)

Üç amele öldü

Dün akşam üzeri Çamlıca ile Acıbadem yolundaki taş ocağı birdenbire çökmüş, üç amele enkaz altında kalarak ölmüştür.

Bunlar Erzurumlu Ali, Kara Mustafa ve Hüseyindir. Tahkikata Üsküdar müddeiumumîliği el koymuştur.

Günlerin peşinden:

Yıldırım ric'ati

İtiraf etmek lâzım: İtalyanlar Yunanistana karşı yıldırım harbi yapamadılar, fakat yıldırım ricati yapıyorlar ve bunda muvaffak da oluyorlar: Atinadan bildirildiğine göre Pindos mıntakasında faaliyete geçen Yunan kıtaları süratle geriye doğru kaçan İtalyan askerlerini bir haftadır bütün hızları ile takib ettikleri halde bir türlü onlara yetişemeyorlarmış!

Aceba niçin, diyeceksiniz? Çünkü Yunanlılar yaya olarak yürüyorlar; ancak yaya olan İtalyan askerlerini tutabiliyorlar. Fakat tabiî olarak kamyonlarla sevkedilen İtalyan kıtalarına yetişmek imkânını bulamıyorlar.

Yunanistana getirilen İtalyan esirlerinin bazılarında mandolin bulunmuş. Bu musiki âleti Epirdeki arazi zorluklarından, yolsuzluktan, Yunanistan ile Arnavutluk arasındaki hududun darlığından ziyade İtalyan askerlerinin mağlûbiyeti sebebini izah eder.

Anlaşılıyor ki, İtalyanlar Yunanistana harbetmeğe değil, eğlenmeğe geliyorlarmış. Halbuki şimdi onlar mandolin çalıyorlar, galip Yunan askerleri ise oynuyorlar! Harbin eğlence değil, ölüm demek olduğunu bilerek ve bunu göze alarak hududa giden askerdir ki ancak muzaffer olabilir.

Hasan Kumçayı

Hâdiseler arasında

İngiltere-Sovyetler münasebatı

İngiltere 23 ilkteşrinde Moskova sefiri vasıtasile Sovyetler Birliğine bir ademi tecavüz anlaşması yapmak teklifinde bulunmuş. Bu anlaşmaya esas olmak üzere İngilizlerin teklifi şudur: Baltık memleketlerinin ilhakını tasdik etmek, sulh konferansına Sovyetler Birliğini kabul için şimdiden taahhüde girmek. Moskova hükûmeti bu teklifi almış, fakat ne kabul ve ne de red cevabı vermiştir.

Bu hâdiseyi tetkik eden bazı arkadaşlarımız Molotofun son Berlin ziyareti ile bu hâdiseyi mukayese ederek şu neticeyi çıkarıyorlar: Sovyetler Birliği Almanyadan çekindiği için ademi tecavüz mukavelesi imzalamıştır; fakat Avrupa harbinde bitaraf olduğu halde İngiltere ile böyle bir ademi tecavüz mukavelesi imzalamak istemiyor.

Eğer Sovyetler Birliği İngilterenin teklifine karşı bir red cevabı vermiş olsaydı bu mütaleaya hakikaten doğru gözü ile bakılırdı. Fakat Moskova hükûmetinin İngiliz teklifini cevapsız bırakması red manasını tazammun etmez. İngiltere ile Sovyetler Birliği arasında henüz halledilemiyen muallâk meseleler vardır. Meselâ Baltık memleketlerinin Londradaki altın stokları ile İngilterenin bu memleketlerde kalan sermayeleri bu cümledendir. Sonra İngiltere Baltık memleketlerinin ilhakını kabul ettiği halde Lehistandan Sovyetler Birliğinin aldığı yerler üzerinde hiç bir söz söylememiştir.

O halde İngiltere hükûmeti neden dolayı bu tarzda Sovyetler Birliğine bir teklif yaptığını, fakat teklifinin cevapsız kaldığını ilân etmeğe lüzum görüyor. Zannediyoruz ki, İngiliz efkârıumumiyesinde hükûmete karşı Sovyetleri kazanamadınız diye serzeniş yapan bir cereyan vardır ve bu cereyana karşı İngiliz hükûmeti kendini müdafaa etmiş olmak için bahse mevzu yaptığımız ifşaatta bulunmuştur.

A.

Papen geliyor

(Baş tarafı 1 incide)

tarafından söylenilmiş olan ve pek de vazıh bulunmayan sözlerden çıkarılabilecek mana ancak bu olabilir.

Maharetli sefir, vazifesi başına avdet etmiştir. Ankaraya vasıl olduğu zaman hususî meseleler hakkında Alman hükûmetinin fikrini müsbet bir surette ifade edebilecektir.

Türkiye için, hele B. Molotofun Berlini ziyaretinden sonra, — bu hususta neşredilen veciz tebliğ ziyaretin müsbet neticeleri hakkında hiçbir şüpheye mahal bırakmamaktadır — Rusya ile evvelce idame ettirdiği dostane münasebetleri tamamen yeniden temin etmek ve Avrupa politikasının idaresini deruhte etmiş olan milletlere yaklaşmak çaresini bulmak hususları müstacel bir mesele olarak kendini göstermektedir.

Yeni Türkiye ile iyi münasebetler idame etmekten başka birşey istemiyen Almanya ve İtalyanın, Türkiyeden herhangi bir talepleri yoktur.

Bu münasebetler Almanya için, 1820 denberi temadi ettirdiği münasebetlere uygun bulunmaktadır. Almanya ve İtalya Türkiyenin istiklâlini, Avrupa muvazenesinin esaslarından biri olarak telâkki ederler. Sovyet Rusya, haricî siyasetini tahakkuk ettirmek için muğlâk Boğazlar meselesinin kendi lehine hal ve tesviyesi haricinde, başka imkânlara güvendiğinden beri Boğazların ehemmiyeti azalmış ise de Türkiyenin kat'î siyaseti her zaman olduğu gibi, bugün de Boğazlar etrafında dönmektedir.

Rusya, Basra körfezine çıkmak arzusunu teşdit ettiği takdirde, Türkiyenin takınacağı vaziyeti tayin etmek lâzımgelir. Bu mesele dünya politikası müşahitleri için gözlerin dikilmiş olduğu bir noktadır.

Nihayet Türkiyenin Yunan - İtalyan muhasematına karışmamak hususundaki vaziyetinden ayrılacağından korkmağa mahal yoktur. Zira Alman diplomatının da tebarüz ettirdiği gibi, Türkiyenin bu muhasemat haricinde kalmak arzusu aşikârdır.

Bulgar gazeteleri

(Baş tarafı 1 incide)

ve Japonya ile yaklaşmağı intaç eder. Bu çok muhtemeldir.

Yeni cenubu şarkî Avrupa nizamı hakkında Sora gazetesi, Bulgar nehirleri haliçlerinin siyasî coğrafya bakımından olan ehemmiyetini tebarüz ettirmektedir. Bu haliçlerle "Nöy yi,, diktası neticesinde münhasıran yabancı devletler nüfuzu altındadır.

Gazete, Almanya ve İtalyanın da haliçlerini yabancı tahakkümünden kurtarmak için ne büyük mücadeleler yaptığını hatırlatmakta ve bu memleketlerin Bulgaristanın vaziyetini anlamak hususunda gösterdiği takdir ve idrâk sebebinin bu olduğunu ilâve etmektedir.

Makale şu suretle bitmektedir:

Artık Bulgaristanın bu vaziyete tahammülü kalmamıştır. Bulgar nehirlerinin koyları Bulgaristanın elinde bulunmalıdır.

Işık söndürme işi

(Baş tarafı 1 incide)

NİZAMNAMEDEKİ HÜKÜMLER

25 Şubat 1939 tarihli resmî gazetede çıkan nizamnameye göre, almacak tedbirler hazar zamanında kullanılan umumî tenvirattan ihtiyaçtan fazla olan ışıkları kaldırmak; elektrik merkezlerinin icabında voltajlarını altmışa indirmek; kalacak ışıkların karartılmasını temin için maskelemektir.

Bu suretle harp tehlikesi halinde yol gösteren ışıklar, seyri sefer işaretleri, saatler gibi bütün diğer normal umumî tenviratın pasif korunma icaplarına göre ve her mevkiin ışık söndürme ve karartma planlarına uygun olarak ya tadil veya büsbütün kaldırılması temin olunacaktır.

Makineleri, şehir veya kasaba elektrik merkezlerinin hazar voltajlariyle çalışan imalâthanelerin faaliyetleri sekteye uğramamak için icabeden tedbirler alınır.

Hususî ve umumî bütün binalarda dış tenviratı ve bu meyanda vitrin tenviratı, ışıkla reklâmlar, cephe tenviratı ve bina numaralarının ışıklandırılması yasaktır.

AÇIKTA İNŞAAT İÇİN

Açıkta yapılacak inşaat ve diğer işler ancak karartılmış fenerler, hafif ışıklı ve maskelenmiş cep lâmbalariyle yapılır.

Daha kuvvetli ışıklara lüzum görüldüğü yerlerde bu ışıklar harice ışık sızdırmadan çadır veya sair örtüler altında tamamen maskelenmiş olmalıdır.

Nizamnamede gösterilenlerden başka her ne suretle olursa olsun dışarı da ışık bulundurmak yasaktır.

İÇ IŞIKLAR

Hususî ve umumî bütün binalar içinde her hangi bir ışık hüzmesinin dışarıya geçmesini tamamen mânî tedbirler alınmış olmadıkça her ne şekilde olursa olsun ışık verecek her türlü vasıtaların yakılması ve kullanılması yasaktır.

Eğer tenvirat harice karşı tamamen maskelenemezse zayıf vatlık mavi ışık veyahut yalnız iş sahasına münhasır tenvir tipi kullanılır. Bu tip yalnız işin yapıldığı yeri aydınlatmaktan ibarettir. Bu halde yine ışığın harice sızmıyacak surette yukarıdan ve yanlardan maskelenmesi lâzımdır.

Gece tenvir edilen yerler dışarıya karşı dikkatle maskelenirler. Işığın dışarıya aksedebileceği bütün pencereler, kapılar, cam teraslar, camekânlı koridorlar ve bunlar gibi bütün menfezler ve açıklıklar maskelenir.

Sokağa, bahçeye, avluya, hasılı dışarıya açılan kapılarda da ışık geçmez tertipler yapılır.

Alevleri göze görünen, ışık gösteren her nevi matbah, fırın, ısıtma cihazlarının bulundukları yerler, duman çıkaran bacalar hiç bir ışık hüzmesinin dışarıya sızmıyacağı şekilde tanzim olunur ve maskelenir.

Havagazı, maden dökümü fabrikalarında ve diğer sınai kimya müesselerinde herhangi bir imal sebebiyle hasıl olan ışıklar mümkün mertebe ışık hüzmelerinin harice geçmesine mâni olacak surette maskelenir.

Faaliyetleri binalar içinde umumî tenvirata lüzum göstermiyen müessese ve fabrikalarda aletlerin görülmesi ve kullanılması için mavi renkte maskelenmiş el lâmbaları kullanılır. Tevzi veya âlet tabloları üzerinde ve buna benzer yerlerdeki her nevi ışıklar ve renkli işaretler maskelenmiş yerlerde bulunur veyahut bir bölme vasıtasiyle dışarıya ışık sızdırmıyacak şekilde tertip olunur. Alev ile işleyen kontrol âletleri de maskelenir.

Fabrikalarda küller ve posalar dışarıya nakledilmezden evvel söndürülür. Duman çıkaran ve bacalarda alev husule getiren ateşlerden mümkün olduğu kadar sakınılır.

NAKİL VASITALARINDA

Motörlü nakil vasıtaları, koşumlu veya sair arabalar, bisikletler, vapurlar, trenler ve diğer her nevi nakil vasıtaları esas olarak ışıklarını söndürürler.

Büsbütün ışıksız kalmaları mümkün olmıyan hallerde aşağıdaki fıkralarda yazıldığı gibi kuvveti zayıf maskelenmiş ışık bulundurabilirler.

A — Motörlü nakil vasıtalarının ve bisikletlerin dış ışıkları ve arka lâmbaları kırmızı veyahut koyu mavi kalın bir veya ince iki cam veyahut koyu mavi kalın kâğıtla maskelenir.

Maskelenmemiş fener veya araba lâmbaları kullanılamaz.

B — Vapurlar işaret fener ve tertibat lâmbalarını, motörlü nakil vasıtalarının yaptığı gibi maskelerler. Renkli işaret fenerleri yine havaya karşı maskelenmeleri şartiyle renklerini muhafaza ederler. Eğer bu suretle karartılmış işaret fenerleriyle seyri sefer tehlikeli olursa karanlık çöker çökmez münakalât durdurulur. Projöktör kullanılması yasaktır.

C — Nakil vasıtalarının iç tenviratı evlerinkine benzer surette maskelenmezse sabit iç tenvirat menedilir ve lâzım olan yerlerde mavi ışıklı maskelenmiş el lâmbaları kullanılır.

Nakliyatla ilgili istasyonlar ve bu istasyonlardaki hatlar, makas vesaire tertibatları yukarıda sayılan esaslar dahilinde iyice maskelenmeleri şartile ve ancak kâfi derecede aydınlatılabilirler.

Katarların hareketlerine taallûk eden hat ve tren işaret fenerleri havaya karşı iyice maskelenerek renklerini muhafaza ederler.

İtalya-Yunan harbi

(Baştarafı 1 ncide)

garbiden ilerleyişleri takip etmiş. Bu kıtalar, İtalyan üssünü Erzekaya ve Epir bölgesine bağlıyan esas yolu kesmişlerdir.

Göricenin şimali şarkisinde, İtalyanlar, çok kuvvetli bir mukavemet görmüşlerdir ve son haberlere göre, Yunanlılar, henüz İvan dağma tamamile hâkim olamamışlardır.

Dahiliye nezaretine bağlı bir Yunan jandarma taburu, münasip bir mevkide beklemektedir. Yunan kıtalarının Göriceye girmesini müteakip, bu tabur, şehirde ve cenubî Arnavutlukta nizamın idamesini eline alacaktır.

Londra, 18 (A.A.) — Deyli Teigraf gazetesinin Atinadaki hususî muhabiri Yunanlıların iğtinam ettikleri silâhlar hakkında rakamlar vermektedir.

Yunanlılar şimdiye kadar 3.500 esir 20 ağır top, 100 mitralyöz ve iki İtalyan taburunun bayraklarını almışlardır. 28 tayyare düşürerek diğer 30 tayyareyi de ciddî hasara uğratmışlardır.

Taymis gazetesi, bu kadar güzel bir fırsatın kaçırılmaması, muharebenin henüz yirminci gününde herşeyin hava faikiyetine bağlı olduğunu anlamak lâzımgeldiğini yazmakta ve bu faikiyet sayesinde Arnavutluktaki İtalyan ordusu işaşesinin kesileceğini ilâve eylemektedir.

Bu gazete yazısını şöyle bitirmektedir: Şimdiye kadar her şeyin yapılıp bitmiş olduğunu zannetmek büyük bir hata olur.

Belgrat, 18 (A.A.) — Bugün Gevgeliden alman haberlere göre, dün gece 600 İtalyan askeri ve 130 İtalyan tankı hududu geçerek Yugoslav makamlarına teslim olmuşlardır.

Atina, 18 (A.A.) — Röyter bildiriyor:

Ricatlerinin bozguna dönmesine mani olmak için İtalyanlar, Yunan - Arnavut hududundaki muharebelere büyük miktarda tayyareler iştirak ettiriyorlar.

Epirde Yunanlılar arazi kazanmakta devam etmektedir. Bu bölgede alçaktan uçan İtalyan tayyareleri, dalga halinde Yunan kıtalarını bombardıman etmiş ve mitralyöz ateşine tutmuştur. İlk zamanlarda bu bombardımanlar Yunan kıtaatının ilerlemesini yavaşlatıp ağır zayiat verdirmişse de umumî ilerleme devam eylemektedir.

İtalyan tayyarelerinin müdahalesi Görice etrafında ve Pindusdaki harekâtı yavaşlatmadığından bu bölgelerde Yunan ilerlemesi devam etmektedir. Yunanlıların kuvvei maneviyeleri mükemmeldir. Son günler zarfında kendilerinden çok üstün silâhlarla mücehhez düşman kuvvetlerini tardetmekle hayret verici cesaret göstermişlerdir.

Deniz harp Okulunda

Dün Deniz Harp okulumuzun kuruluşunun 164 üncü yıldönümüydü. Bu münasebetle, bir buçuk asırdan fazla bir zamandanberi Barbarosun şandan şana ulaştırdığı Türk denizcilik tarihine durmadan, dinlenmeden binlerce kahraman subay yetiştiren bu aslanlar yuvası mektepte, bu sabah tarihçesi ile mütenasip parlak bir tören yapılmıştır.

Davetliler sabah 8,45 te köprüden kalkan bir vapurla Heybeliadaya giderek kendilerine tahsis edilen mevkileri işgal eylemişlerdir. Askerî ve mülkî ümera ile gazeteciler ve mümtaz bir halk kütlesi, talebe velileri vardı.

Merasim 10,30 da, bahriye bandosunun çaldığı istiklâl marşı ile başlanmıştır. İstiklâl marşımız, mektebi dolduran yüzlerce bahriyeli tarafından hep bir ağızdan, iman dolu gür bir sesle terennüm edilmiş, şanlı bayrağımız şeref direğine çekilmiştir.

İstiklâl marşından sonra Atatürk büstüne çelenk konmuş ve onun aziz hatırası için bir dakika sükût edilmiştir.

Bundan sonra mektep komutanı kurmay yarbay Zeki tarafından söylenen nutukta mektebin bânisi Gazi Hasan Paşanın hatırası hürmetle anılmıştır.

Müteakiben mektebin en eski mezunu Hasan kaptana, Harp Okulunun ileride alacağı şekli gösteren bir tablo hediye edilmiş, geçit ve spor gösterileri yapılmıştır.

Bu merasimden sonra, hep birlikte deniz kenarına gidilerek her sene an'anevî bir tarzda tekrarlanan denize bakla atmak merasimi yapılmıştır.

Bu yıl, denize 165 inci bakla bırakılmıştır. Bu merasim de bittikten sonra, davetlilere bir öğle ziyafeti verilmiş, öğleden sonra da (istiklâl) piyesi temsil edilmiştir.

Murakabe komisyonu toplandı

Fiyat murakabe komisyonu, dün vali doktor Lûtfi Kırdarın reisliğinde toplanmıştır. Bu toplantıda komisyon odun, teneke ve otomobil lâstiklerinin fiyat ve tevzi işini görüşmüştür.

Komisyon, son odun narhını tesbit ederken, odunları Anadolu ve Rumeli cinsi diye ikiye ayırmıştı.

Anadolu odunlarının çekisine 400, Rumeli odunlarının çekisine de 435 kuruş narh konduğu hatırlardadır. Ancak, gerek benzeyiş, gerekse kuvvei harıriye bakımından bu iki cins odun arasında fark olmadığı vaki şikâyetlerden anlaşıldığından komisyon badema 400 kuruşluk narhı kaldırarak oduna azamî 435 kuruş fiyat koymuştur.

Türk dericilik limited şirketi hesabına İngiltereden gelen 10 bin kilo krepsole de azamî kâr haddi konmuştur.

Bu had, yüzde on beştir. Yüzde on beş üzerinden konulan azamî fiyat şirketin, şimdiye kadar sattığı 8 bin kilo derinin farkını iade etmesi icap edecektir. Bu fark, kilo başına 12 kuruş isabet etmektedir ki, yekûnu 960 lira tutmaktadır.

Şimdiye kadar memleketimize 22.590 sandık teneke gelmiştir. Bu mikdarın yüzde yetmişbesi olan 16.871 sandık teneke zaten petrol ve benzin şirketlerinin kendi siparişleridir.

Tüccara ait olan mütebaki yüzde yirmi beş de 5719 sandık tenekedir.

5719 sandıktan bir kısım ise yine petrol ve benzin şirketlerine aittir. Geriye kalan yüzde on nisbetindeki tenekeler de Ticaret Müdürlüğü vasıtasiyle zeytinyağı, nebatî yağ, yoğurt, krema, süt ve konserve imalâthanelerine tevzi edilecektir.

Bu tevzi işinde Millî Sanayi Birliği umumî kâtibi Halit Gülervüzün de mütaleası sorulmaktadır.

Otomobil lâstiklerinden de yalnız 1938 senesi Firestone mallarının fiyatlarına yüzde on beş zam ile meşru satış kârı kabul edilmistir. Diğer Amerikan malları için de dolar farkı gözetilecektir.

Saçlara el kondu

(Baş tarafı 1 incide)

2 — Millî korunma kanunun 14 üncü maddesinin verdiği salâhiyete müsteniden, işbu kararname hükümleri dairesinde beyan edilen saçlara, değer fiyatı tediye edilerek satın alınmak üzere, hükûmetçe el konmuştur.

Bu madde hükümleri müteahhitlerin, ancak, isbat edecekleri taahhütlerinden fazla kalan saçlara tatbik olunur.

3 — İkinci madde mucibince hükûmet tarafından el konan saçlar bu kararnamenin neşri tarihinden itibaren başkalarına satılmayıp mezkûr tarihten itibaren hükûmete satılmış sayılır.

Ancak beyannamelerin tevdii için verilmiş olan mehlin hitammdan itibaren on gün içinde mahalin en büyük mülkiye memuru beyan edilen saçların satın almdığını tahriren eshabına bildirmediği takdirde bu saçlar serbest kalır.

4 — Satın almacak saçların değer fiyatı Ticaret Vekâletince tayin olunur. Fiyat tesbiti zımnında fatura, satış mektubu, konşimento, gümrük beyaname makbuzu gibi her nevi evrak ve vesaikin alâkadarlar tarafından ibrazı mecburidir.

5 — İşbu karar neşri tarihinden itibaren mer'idir.

Hitler

Kont Ciano ve Sunnerle görüştü

Roma, 18 (A.A.) — İtalya hariciye nazırı Kont Ciano dün akşam Almanyaya gitmiştir.

Bertesgaden, 18 (A.A.) — Kont Ciano ve Serrano Sunner, bugün, öğle yemeğinde Salzburg civarında Fuschl'de Von Ribbentropun misafiri olmuşlardır.

Biraz sonra protokol şefi Baron Dörnberg, Bertesgaden Hof oteline gelerek Sunneri otomobille Bertesgaden civarında Berghofa isal etmiştir.

Sunner burada Hitler ile bir görüşmede bulunmuştur.

Sunner Berghofda Von Ribbentrop tarafından karşılanmış ve bir S.S. kıtası kendisini selâmlamıştır. Sunneri çok samimî bir surette karşılamıştır. Von Ribbentrop görüşmede hazır bulunmuştur.

Perdenin Arkası

Edebî ve içtimaî roman

Yazan: Refik Ahmed Sevengil

Tefrika Numarası 40

"Mahkeme kapılarına düşmeyin!" deyince bunları düşündü. Halbuki bütün genç avukatlar gibi Gülseren de mahkeme kapısını hayattaki bütün yanlışların düzeltileceği yer olarak mukaddes bir mabedin mihrabı gibi saygı ile anıyor ve oraya başvurmaktan heyecan duyuyordu.

İnsan zekâsının cemiyet hayatını tanzim için bulup meydana koyduğu kanunların başlıca tatbik yerlerinden birisi mahkemedir; avukat, cemiyetin selâmeti namına, bu kanunları en doğru, en hassas, en isabetli bir surette tatbik ettirebilmek için hâdiseleri hâkimin tetkik nazarlarına bütün vuzuhu ile koymak ve ona yardım etmek vazifesini almıştır. Başkalarının hakkını, hürriyetini, rahatını kazandırmak için mahkeme kapısına gitmeği şeref bilen insan, kendi davasını takip lüzumu ile karşılaşırsa telâkki ve itikadına sadık kalmıyacak mı?

Gülseren, sınıf arkadaşı avukat Lâtife Gökdemirin yazıhanesine ortak olarak girmiş, ortaklık şartlarını da tamamen kararlaştırmış olduğu halde kapıdaki tabelâda, yazıhaneye ait kâğıt zarf başlıklarında şimdilik yalnız arkadaşının adının yazılmasını kâfi buluyordu. Bunu açığa vurmak istemediğinin başlıca sebebi, kocası aleyhine açtığı boşanma davası ile alâkalı soyadı meselesi idi.

Talâk kararı alınıncaya kadar çaresiz kanun Erdoğan ismini Gülserenin adının yanı başında yer almış olarak sayıyor; Gülseren bu yanlışı mahkeme kararile düzelttikten sonra kendisine yeni bir soyadı alacak ve ondan sonra yalnız yazıhanenin tabelâsında, kâğıt zarf başlıklarında filân değil, adliye sicillerinde ve belki de adliye tarihinde bu genç avukatın adı cemiyet ve kanun hizmetinde şerefli vazifeler görmüş parlak bir hukuk yıldızının adı olarak yer tutacak!

Yeni mesleğinin heyecanı içinde medeni kanunu, hukuk muhakemeleri usulünü, diğer alâkalı kitapları arkadaşının kütüphanesinden çekip alarak karıştırdı, şurasına burasına göz attı, bazı yerlerini okudu ve nihayet bir zamandır masasının üstünde bomboş duran ve kendisini bekliyen kâğıdın üzerine kocasından boşanma dileğini ve kanunî sebeplerini bildiren istidanameyi eli titremeden yazdı, pullayıp imzaladı ve kâtibe vererek mahkemeye gönderdi. Şimdi ilk celseyi beklemek lâzım!

Muhakeme için gün tayini, taraflara tebliğat ve saire gibi ilk işler yapıldıktan sonra bir gün yazıhanenin eski sahibi avukat Lûtfiye Gökdemir, Gülserenle konuşurken yarı şaka yarı ciddî:

— Terzi kendi soğüğünü dikemez, derler, pek de yalan değildir; sen sahiden davaya kendin mi gireceksin?.. Bana kalırsa bu işi bir avukat arkadaşa versen daha iyi edersin!

Dedi. Gülseren şaşırdı:

— Beceremez miyim, diyorsun?

— Hayır, elbette becerirsin, ne olacak... Avukatlığın yeni ama hâkimlik ettin, tabii becerirsin: onu söylemek istemedim. İş kendine ait olduğu için lüzumundan fazla heyecanlanacaksın; fazla heyecan ceza işlerinde bazan iyidir, fakat hukuk davasına gelmez; sonra asıl mesele senin sıhhatin... Koridorlarda sıra bekliyeceksin, kocanla, yahut avukatı ile karşılaşacaksın, bir sürü işsiz, meraklı kimseler vakit geçirmek için mahkemele gelirler, onların tecessüsleri seni sıkacak... Hulâsa fazla üzüleceksin; sen bu işi bir avukata bırak da kendin mahkeme huzuruna başka bir işde yine avukat olarak çık, davanın asıl alâkalısı olarak değil!

Gülseren, cevap vermemekle beraber içinden arkadaşının sözlerine hak verdi. Hakikaten hele mahkeme koridorunda Erdoğanla karşı karşıya sıra beklemek, belki de kocasının akrabalarından, tanıdıklarından filân gelenler olursa onlarla konuşmağa mecbur olmak kolay kolay çekilir şey değildi...

Arkadaşına tereddütlü bir surette sordu:

— Davaya sen mi girersin?

— Hayır; ben boşanma davaları almağa yeminliyim... Hem bilmem bu işleri... Hiç meşgul olmadım; lâkin vaktile benim bu yazıhaneyi açmamda çok yardımı dokunmuş, mutahassıs bir avukat arkadaşımız var. Onun da yazıhanesi bu handa, bu kattadır. Tecrübeli, eski avukatlardandır. Bir çok işlerde ben ona danışırım, tavsiyelerinden istifade ettim... Geçende yemekte beraberdik, yazıhanede bundan sonra seninle ortak olarak çalışacağımızdan bahsettim de o münasebetle lâf açıldı; bu senin boşanma meselesi de konuşuldu. Ali Akyol vekâletini almak istiyor

— Ali Akyol kim?

— İşte demindenberi bahsettiğim avukat.

Gülseren, Lûtfiyenin ikide birde akıl danıştığından, yardımından istifade ettiğinden, geçende yemeği beraber yediğinden filân bahsettiği avukatı da her nedense kadın zannetmişti; erkek arkadaş onun için şimdiye kadar alışmadığı yeni bir şey... **(Devamı var)**

Politika:

Sovyet Rusya Kanada ve Birleşik Amerika rolünü alabilir mı?

Mihverle demokrasiler muharebesi nihayet gelip sanayi tahribatına dayanıyor. Sanayi tahribatı muhariplerin yeni bir takım davalara başvurmalarını zaruri kılıyor. Çünkü muharebenin sonunu ancak tahripten kurtulmuş olan alacaktır.

Muharipler kendilerini tahripten nasıl ve ne şekilde koruyabilirler? Buna iki şekilde cevap vermek mümkündür:

I — Kahir hava hâkimiyeti tesis ederek karşı tarafı derhal meflûç bir hale koymak suretile.

II — Kahir bir hâkimiyet derhal tesis edilemediği takdirde tayyare akınlarından mahfuz sahalarda yapılacak sınai faaliyetlerle.

İngiltereye karşı yapılan hücumlar bir müddet sadece hava hâkimiyetine istinat ederek adanın derhal meflûç bir hale sokulması esasına dayandı. Fakat yıldırım harbi usulü İngiltereye karşı muvaffakiyet temin edemedi. İş nihayet harp sahası ile sanayi mıntakasını ayrı, ayrı arazi parçalarına taksim etmek esasına dayandı. Nitekim İngiltere harp sanayiine Kanadayı bir istinatgâh yaptığı gibi imparatorluğun muhtelif mıntakalarında da harp sanayii teksif etmek zaruretini hissetti. Aynı zamanda Amerika harp sanayii bakımından İngiltereye pek değerli yardımlarda bulunmaktadır. Buna mukabil Almanya ateş hattı içindedir. Bütün sanayi mıntakaları tahrip sahası içindedir.

Harbin uzun sürmesi bugün artık mukadder bir âkıbet halini almıştır. Bu hal karşısında Almanya:

I — Harp sanayiini harp sahası haricinde bir yerde teksif etmek,

II — Harp sanayiine harp sahası haricinden yardımlar tedarik etmek mecburiyetindedir.

Yani Almanya Kanadanın, ve Müttehit Amerika cumhuriyetlerinin rollerini ifa edecek devam sahaları teminine mecburdur. Almanya için civarındaki küçük devletler arazisinde böyle bir fabrika muhiti mevcut değildir. Ancak yanında sanayileşme hamlesi gösteren; bu harpten hariç kalmayı menfaati iktizasından addeden Sovyet Rusya vardır. Sovyet Rusya bitaraflığı bozmadan muhariplere bazı yardımlarda bulunabilir.

Meselâ Hitler rejiminden evveline gelinceye kadar Alman tayyareciliği Sovyet Rusyadaki teknik imkânlardan istifade ediyordu. Belki böyle bir imkân çaresi aranır. Fakat bitaraf kalmaya karar veren bir devletin bu şekilde hareket etmesi ne kadar mümkündür. Bu Sovyet Rusyayı alâkadar eden taraftır. Almanyayı alâkadar eden taraf ise Almanyanın en hayati ihtiyaçlarını ideoloji itibarile dost olmadığı, nasıl olsa bir gün harp edeceği bir devletin hudutları içinde bırakmak, silâhını elinden bir başkasına teslim etmek demektir.

O zaman harbin musluğu artık mihverin elinden tamamen çıkmış olacaktır. Kanada nihayet İngiliz imparatorluğunun bir parçasıdır. Ve büyük milletin muhafazasında menfaati vardır. Halbuki Sovyet Rusya tamamen müstakil ve hattâ hayat görüşü mihverle taban tabana zıd bir varlıktır. Kanada ile İngiliz imparatorluğu nasıl iktısadi rabıtalarla biribirlerine sıkı bir surette bağlı iseler, Almanya ile Sovyet Rusya da aynı iktısadi sebeplerden dolayı biribirlerine düşmandırlar. Gündelik sükûn manzarası kimseyi aldatmamalıdır.

Sovyet Rusya Amerikanın İngiltereye karşı aldığı vaziyeti de Almanyaya karşı alamaz. Çünkü Sovyet Rusya bir defa mevcut plân esaslarına göre tamamen iç pazarlara doğru inkişaf etmektedir. Bu plânları bir anda terkedip ihracat faaliyetine geçmek kolay değildir. Halbuki Sovyetlerin Almanya için ihracat yapmaları işi bütün organizasyonların bu esasa göre yeniden tanzimi işine dayanır. Bu en seri şartlar içinde dahi olsa böyle bir inkılâbı tahakkuk edinceye kadar sulh imzalanır.

Diğer taraftan İngiltere ile Amerikanın menfaatleri ideoloji, ekonomi ve politika bakımından birbirliğini icap ettirmektedir. Halbuki Almanya ile Sovyet Rusya arasında böyle ne ideolojik, ne ekonomik ne de politik bir yakınlık vardır. Sovyet Rusyanın Almanyaya yapacağı en büyük iyilik bitaraf kalmasıdır.

İki devlet arasında bitaraflık hududu içinde yapılacak işler de vardır. Fakat bu aslâ Kanada ve Şimali Amerika misalleri kadrosu içine giremiyecek meselelerdir. Nitekim 1939 senesi ağustosunda yapılan ademitecavüz muahedesinden sonra iki devlet arasında iktısadi yardımlar yapıldı. 940 senesinin nihayetlerine doğru da yine aynı çerçeve içinde bir işbirliği yapılabilir. Fakat bu yardım Almanyayı kurtarıcı yardım olamaz. Ancak kısmen harbi uzatabilir.

SADRİ ERTEM

Şehir Haberleri

Sevdiğine kaçan kız

Mahkemeden çıkınca anasile eve dönmemek için kendisini yerden yere attı

Beşiktaşta oturan 17 yaşında Agavni adında bir genç kız evvelki gece bir müddettenberi sevişttiği Cemaleddin adında bir şoförle kaçmış, ailesinin şikâyeti üzerine Cemaleddin ve Agavni yakalanarak adliyeye verilmişlerdir.

Birinci sulh ceza mahkemesinde sorguya çekilen suçlulardan Cemaleddin, kızın kendi rizasile evine geldiğini söylemiş, Agavni de:

"— Cemaleddini seviyorum. Kendim kaçtım ve bir gece beraber kaldım. Eve dönmek istemiyorum.,, demiştir. Mahkeme her ikisini de serbest bırakarak evrakı müddeiumumiliğe iade etmiştir.

Agavninin annesi ile babası kendisini zorla eve götürmek istemişler, fakat genç kız, adliye koridorlarında kendisini yerden yere atarak ağlamış:

"— Ben Cemaleddinsiz yaşıyamam,,, diye bağırmış, durmuştur.

Ve bundan sonra sevgilisinin koluna girerek anne ve babasının yaşlı gözleri önünde adliyeden çıkıp gitmiştir.

Ticaret mektebinde yeni teşkilât

Yüksek iktısat ve ticaret okulu teşkilâtında Maarif Vekilliği bazı değişmeler yapmıştır. Dört sene olan orta ticaret kısmı üç seneye inmiş ve buna mukabil iki sene olan lise kısmı üç seneye çıkarılmıştır. Yüksek ticaret kısmı da Üniversite gibi dört yıla çıkarılması hususunda henüz tetkikler ikmal edilmediği için tedrisat eskisi gibi üç yıl bırakılmıştır. Okulun dersleri arasında bazı değişmeler yapılmış yeni dersler ilâve edilmiştir.

Burhan Zihni Ankaraya döndü

Sümer Bank umum müdürü Burhan Zihni Sanus, Ankaraya dönmüştür.

Umum müdür, Ankaraya yerli mallar pazarlarının alacağı yeni şekil etrafında hazırlanan projeyi de götürmüştür.

Yeniden Erzurumda bir yerli mallar pazarı açılmıştır. Gelecek ayın 15 inde Trabzonda, yılbaşında da Diyarbakır ve Samsunda birer şube açılacaktır.

İhtiyaçları tesbit edilen tüccarlar

Ticaret Müdürlüğü, balık, deri, yumurta ve nohut tacirlerini dinleyerek ihtiyaçlarını tesbit edecektir.

İlk olarak dün, mıntaka ticaret müdürlüğüne gelen balık ihracatçıları dinlenmiştir.

Balıkçılar, vekâletin İtalyaya ihracat için kendilerine lisans verdiğini, İtalyan hükûmetinin de akreditif açacağını söylemişlerdir.

Balık ihracatçıları, akreditif müsaadesini isbat ettikleri takdirde kendilerine derhal lisans verilecektir.

Universite talebesinin lisandan muafiyeti

Üniversiteye yeni yazılan talebelerden lisan bilen ve yabancı diller okuluna devamdan muafiyet isteyen talebelerin imtihanları bugün yapılacaktır.

Fransızcaya 366, ingilizceye 148, almancaya 75, rusçaya 3 talebe girecektir.

Ortaköy sahilinde bir ceset bulundu

Dün sabah saat 11 sıralarında, Ortaköy sahilleri önünde, bir erkek cesedi bulunmuş, denizden çıkarılmıştır.

45 yaşlarında olan cesedin üzerinde, hüviyetini tesbite yarayacak hiçbir evrak zuhur etmemiş, vak'aya müddeiumumilik el koyarak tahkikata başlanmıştır.

Adliye doktoru Salih Haşim de cesedi muayene etmiş ve son 24 saat zarfında boğularak öldüğünü tesbit etmiştir.

Ceset teşhir edilmek üzere morga kaldırılmıştır.

Nazire:

Ne demeli?

* (Somurtmak) dudakları uzatmak, dargın durmak demektir. Bu kelimeden (Somurtuk) sıfatı söylenmez. (Somurtuk) dememeli, sokulgan gibi (Somurtkan) demeli.

* Bir yeni imlâ liğ. (g) bizim alfabemizde (galiba) kelimesinin başındaki sesi işaret eder. Kelime sonlarında, durak halindeki hece sonlarında da kendinden evvelki sesli harfin inceliğine veya kalınlığına tâbidir; ya (ka) ya (ke) sesi verir. Bu kaideye göre (lig) nasıl okunacak? Lik okunacak. Lik demeli, (lig) dememeli.

Evsahibinin sandığını kıran kiracı

Kasımpaşada Neşet adında birisinin evinde, birkaç aydır ev kirasını ödemiyerek oturan Ulviye adında bir kadın, ev sahibinin bu kadar merhametine karşılık geçen gün evde olmadığı bir sırada, sandığını kırmış ve içindeki 1850 lira para ile bir sürü kıymetli eşyasını çalmıştır.

Ulviye, Neşet eve gelince, hırsız girdiğini söylemiş, vaka zabıtaya haber verilmiştir. Ancak yapılan tahkikat sonunda parayı çalanın Ulviye olduğu anlaşılmış, dün de adliyece tevkif olunmuştur.

Çuval fiyatları düşüyor

Bir müddet evvel, Hindistandan memleketimize mühim miktarda çuval gelmişti. Mühim bir çuval partisinin de yolda olduğu haber alınmıştır.

Bu yüzden çuval fiyatları 225 kuruştan 140 kuruşa düşmüştür. Çuval fiyatlarının daha ziyade düşeceği tahmin edilmektedir.

İ. Baltacıoğlu'nun konferansı

Beyoğlu Halkevinden:

1 — 21 ikinciteşrin 1940 perşembe günü saat 18,30 da evimizin Tepebaşındaki merkez binasında muharrir İsmail Hakkı Baltacıoğlu tarafından "Türklerin yaratıcı dehası,, mevzuunda mühim bir konferans verilecektir.

2 — Herkes gelebilir.

Mesut bir evlenme

Mudanyanın Tirilye nahiyesi tüccarlarından Tikveşli Bay Süleyman Aydın ile, yine Tirilye tüccarlarından Tikveşli Bay Ahmet Marioğlunun kızı Bayan Şevketin evvelki pazar günü evlenme törenleri Tirilyede birçok davetliler huzurunda yapılmıştır. Tarafeyne saadet temenni ederiz.

Lisan imtihanına 16 memur girdi

Dün üniversitede lisan bilen memurların imtihanı yapılmıştır.

İmtihana 226 memur iştirak etmiştir. Netice birkaç güne kadar belli olacaktır.

Şehir Meclisi toplantısı

Şehir Meclisi dün Necip Serdengeçtinin başkanlığında toplanmış, şehir armonisi hakkında hazırlanan talimatname maarif encümenine havale edilmiştir. Diğer bazı evrak da alâkalı encümenlere verilmiştir. Meclis yarın toplanacaktır.

Altın fiyatı

Altın fiyatı, cumartesi kapandığı gibi açılmıştır. Dün, bir altının değeri 24,15 lira idi.

Çevirip düşündükçe:

Güzel bir örnek

Duvar ilânları, gazeteler, mecmualarla halka yayılan "güreş müsabakaları,, yapılamamış. Bunu, gazetelerde çıkmadan evvel öğrenmiştim. Çünkü dün akşam üstü, Beşiktaş caddelerini sinirli bir kalabalıkla dolduranlar, hep bundan konuşuyorlardı.

Halkı toplamak için, ilânlarda bazı meşhur pehlivan isimleri sıralandığı halde, güreş zamanı olan saate kadar, bunların hiçbiri gözükmemişler. Sonra sahaya birisi çıkıp:

— Onlar gelmediler, ötekiler güreşecek!

Haberini vermiş. Ama bu sefer de aldanan halkın isyanı kopmuş. Mırıltılar uğultu olmuş ve:

— Böyle şey olmaz, paralarımızı geri verin!

Diye dayanmışlar. Bereket versin bu sırada hayırlı bir adam, imdada yetişerek:

— Madem, ki bizim güreşlerini seyriçin buraya toplandığımız pehlivanlar gelmemişlerdir; varsın güreşler yapılmasın. Paralarımızı da geri almayalım. Ama, bu para Kızılaya verilsin. Şimdi telefon edip parayı teslim alacak bir memur isteyelim. Nasihatini vermiş.

Temiz ruhlu halkımız bu güzel teklifi alkışlarla kabul etmiş ve memur çağırılmış.

Paraların Kızılayca alınıp alınmadığını bilmiyorum. Eğer alınmamışsa yazıktır. Çünkü o paraların sahipleri, bunu seve seve o cemiyete vermişlerdi. Ne ise, alâkadarlar, elbette bununla meşgul olacaklardır. Yalnız, bu işin, bir de hepimize dokunan bir tarafı var:

Müsabaka, yarış, güreş tertip etmek başıboş bırakılmış bir iş midir? Önüne gelen, canı isteyen buna girişebilir mi? Öyle sanıyorum, ki böyle başıbozukça bir şeyin memleketimizde yapılmasına imkân yoktur.

Şu halde, halk niçin ve nasıl aldatılmış, isimleri ilân edilen pehlivanlar, neden hepbirden er meydanına gelmemişlerdir? Eğer mesele, bir teşkilât eksikliğinden ileri geliyorsa, sebep kimdir? Nedir? Dünkü çirkin hâdisenin ağırlığı, hangi suçlunun omuzlarına yüklenmiştir?

Eğer ortada teşkilâtlı bir aldatma varsa, buna zabıta ve adliye el koymalı ve suçluları şiddetle cezalandırmalıdır. Sporu, bir şeref ve haysiyet davası, bir memleket ve kanun mükellefiyeti yaptığımız günlerde bu gibi çirkin işlerle karşılaşmak, yüreğimizi paralıyor ve yüzümüzü kızartıyor.

HAKKI SÜHA GEZGİN

GÜNDEN GÜNE

İmtihan

İTALYA, Yunanistanda imtihan geçiriyor....

Hekimin birine imtihanda:

— Hastayı nasıl terletirsin? Diye sormuşlar.

— Kaynar papatya, hatmi çiçeği, ıhlamur ve mürver suyu veririm. Ayaklarını sıcak suya batırırım. Vücudunda hardal gezdiririm: demiş.

Fakat meclis, bu kadarla iktifa etmiyerek:

— Daha ne yapmalı? Diye sormuş.

Hekim sıkılarak:

— O da olmazsa, burada imtihana sokmalı; demiş.

Gelelim İtalyaya: Habeşe saldırdı. Arnavutluğa saldırdı. İngiltere ve Fransaya harp açtı. Fakat kendisini, anlaşılamıyan sıkıntısından kurtaracak şifâlı bir ter boşatamadı gitti..

Şimdi de İtalya, aradığı "şifâyı bulmak üzere,, kendi arzusiyle Yunanistanda bir imtihana girmiş bulunuyor.

HİKMET MÜNİR

RADYO

19.11.1940 — 20-11.940

8.03 Hafif	8.03 Hafif prog.
9.00 Ev kadını	9.00 Ev kadını
12.33 Karışık	12.33 Yeni türkü.
14.00 Müzik Karı-	14.00 Salon orkest
1 .03 Caz müziği	18.03 Konçerto
18.30 Çiftçinin	18.30 Konuşma
18.45 Köy sazı	18.45 Çocuk saati
19.00 Temsil	19.15 Çocuk müz.
19.45 Fasıl	19.45 Fasıl heyeti
20.45 Küme	20.45 Küme sazı
21.30 Konuşma	21.10 Konuşma
21.45 Salon Or-	21.25 Karışık prog
22.45 Salon	21.45 R. C. bando.
23.00 Cazband	22.45 Cazband.

TAKVİM

	Salı 19 II. teş.	Çarşamb. 20 II. teş.
	Şevval: 19 Kasım: 12	ŞEVVAL 20 KASIM 13

Vakitler	Vasati	Ezani	Vasati	Ezani
Güneşin doğuşu	6 52	2 04	6 53	2 06
Öğle	11 59	7 11	12 00	7 12
İkindi	14 32	9 45	14 32	9 45
Akşam	16 48	12 00	16 47	12 00
Yatsı	18 24	1 35	18 23	1 36
İmsâk	5 09	12 21	5 10	12 23

Sinema ve Tiyatrolar

Şehir Tiyatrosu

Tepebaşı Dram kısmında Akşam 20.30 da (Ayak takımı arasında)

Raşit Rıza Tiyatrosu

Bu akşam Beyoğlu Halk sinemasında (Beni öpünüz) 40574

Beyoğlu Halk Sinemas.

Bugün: 1 — Lorel Hardi. 2 — Elmas hırsızları. 3 — Yılmayan süvari.

Aşk tarihinin en büyük romanı..

Bu Perşembe akşamı **LÂLE** de yaşanacak

BETTE DAVIES - HENRY FONDA - GEORGES BRENT - MARGARETE LİNDSAY : San'at kudretlerinin şaheserini yarattı..

Fransızca **ÖLMEYEN AŞK**

Sinema âleminin en parlak bir zaferidir, hazırlanınız.

Devlet Kuşu

Aşk ve macera romanı

Yazan: **Moris dö Kobra**

Çeviren: **Muzaffer Acar**

— 64 —

Anlıyorum karımızla da her hususu konuştum. Siz de anlamıyor musunuz, saçmalarımızı ne kadar soğukkanlılıkla dinliyorum.

Pepe homurdandı:

— O.. o.. Dolares Kabrera... Böyle büyük sözler. Büyük hareketler bize de mi?.. Madam bu lokmaları yemez... Dolares Kabrera şimdi de ahlâk dersleri vermeğe kalkıyor öyle mi? İnsanın kahkaha ile güleceği geliyor. Hem sonra sana şunu söyliyevim ki kızım, ben öyle pek yüksekten konuşan, haldan bahseden kadınlardan pek hoşlanmam. Ben sana meteliksiz olduğun halde Santa Kurus hapisanesinden nasıl kurtulduğunu Nevyorka gelip yeniden zengin bir hayat kurduğunu binlerce dolarlık elbiselere, mücevherata nasıl sahip olduğunu soruyor muyum?

İşte Aleks bundan sonrası çok müthiş oldu. Gözlerinde hakikî şüphe izleri gördüm, ve beni bu hepsinden çok yaradı. O zaman döndüm, ve yüzüne bağırdım:

— Bunun izahı gayetle basit ve açıktır. Bütün harekâtımda şüpheli hiçbir nokta yoktur.

— Muhakkak.. ben de biliyorum. Aleks Patersonun metresi idin.

— Bunu söylemekten seni menederim.

— Bırak blöfü!.. Sen beni çocuk mu sanıyorsun? Bu dolmaları başkasına yuttur çocuğum.

— Size hakikati söylüyorum.

— Bir erkek güzel bir kadını giydirir. Lüks apartımanlarda oturtur ve her türlü masrafını yaparsa bu erkek fedakârlığının karşılığını et olarak bekler.

— Hayır. Yanlış Mösyö Aleks Paterson, benim için en yakın bir dost oldu. Fakat hiç bir zaman için âşığım değil anlıyor musunuz? Ve eğer ben sizinle bu şekilde konuşuyorsam, bu size karşı başımı kaldırmak ve çekinmeden gözlerinize bakmak hakkına malik olduğumdandır.

Ah!. dostum Aleks, bilmezsiniz, mertçe dostluğumuzu ne büyük bir şiddetle müdafaa ettim. Hakikaten bu alçakça iftiraları beni çileden çıkartmıştı. Hiç çekinmeden yanına yaklaştım. Ve yüzüne bağıra-rak ilâve ettim:

— Şunu da yüzüne carpmak isterim senin Pepe Sanşez!. Kalbim ve vücudum size aitti. Kendimi sizin, yalnızca sizin için saklamıştım. Fakat beş sene zarfında ne hale geldiğinizi bilmiyordum. Meğer ne kadar düşmüşsünüz.. Bütün bu fedakârlığım nihayet tarafımızdan şu teklifle karşılaşmak için mi idi: Sizin kendinizi alçakça satacağınız, bir milyarder kadının paraları ile geçinmek... Yani beni de araya koyup müştereken menfur bir iş yapmak.

Pepe omuzlarını silkerek bana arkasını döndü:

— Bak, bir de neler söyliverek beni eğlendiriyor. Sana bu yemekten arslan payı teklif ederek âlicenaplık gösteriyorum. Fakat sen istemiyorsun. İyi ya. Öyle ise Allaha ısmarladık.

Ve bu sözleri söyliverek kapıya doğru ilerledi. Fakat ben önüne geçtim ve dedim ki:

— Siz de henüz yemeğe konmuş değilsiniz.

— O!.. Yoksa bir rezalet mi?. Madam bu kere de intikam mı almak istiyor?. *(Devamı var)*

FOSFARSOL

KAN, KUVVET İŞTİHA şurubu

FOSFARSOL, Kanın en hayati kısmı olan kırmızı yuvarlakları tazeliyerek çoğaltır. Tatlı iştah temin eder. Vücude devamlı gençlik, dinçlik verir. Sinirleri canlandırarak asabi buhranları, uykusuzluğu giderir. Muannid inkıtazlarda, barsak tembelliğinde, Tifo, Grip, Zatürrieye, Sıtma nekahatlerine, Bel gevşekliği ve ademi iktidarda ve kilo almakta şayanı hayret faideler temin eder.

FOSFARSOL'ün diğer bütün kuvvet şurublarından üstünlüğü DEVAMLI BIR SURETTE KAN, KUVVET, İŞTİHA TEMİN ETMESİ ve ilk kullananlarda bile tesirini derhal göstermesidir..

Sıhhat Vekâletinin resmi müsaadesini haizdir. Her eczanede bulunur.

Musolininin nutku

Roma, 18 (A.A.) — Stefani bildiriyor:

Faşist partisi umumi kâtipliği bugün, faşist partisi taşra federasyonları direktuvarını Venedik sarayında bir toplantıya davet etmiştir. Büyük faşist konseyi, hükûmet ve faşist partisi direktuvarı azaları bu toplantıda hazır bulunmuşlardır.

Bu toplantıda çok hararetli tezahüratla karşılanan Musolini aşağıdaki nutku söylemiştir:

Resmen ve ne bu gün ve ne de hiç bir zaman tekzip edilmekten korkmadan teyit edebilirim ki harp mesuliyeti münhasıran İngiltereye yüklenmiş bulunmaktadır. Fransanın tam muvafakatiyle İngiltere harbe başlamasaydı ve çevirme siyaseti katiyetle Alman olan Danzigin Polonyalılara terki maksadını güdeceğine muahedelerin yapıcı tadiline teveccüh etseydi sulh muhafaza edilebilirdi. Fakat bu siyaset yeniden doğan Alman siyasi ve askeri kudretini vurmak maksadını istihdaf etmiştir. Almanyanın yaptığı yaklaşma teşebbüslerinin hepsi İngiltere tarafından reddedilmeseydi sulh kurtarılabilirdi. O Almanya ki kendisine tahmil edilen sarih ve daimi bir surette kendisini aşağı basamakta bulunduracak olan bir deniz paktını imza etmeği bile kabul etmiştir. İtalya tarafından teklif edilen konferansa iştirak etmek için bir Eylülde saat 23 de hariciye nezaretine giden Polonya elçisinin tazyiki altında İngiltere mutlak surette kabul edilemez şartlar koşmasaydı sulh 1939 senesinin Ağustosunda son saatlerde bile kurtarılabilirdi. İngilterenin koştuğu şartlar hakaretâmizdi. Bu şartlarda ilerlemekte olan Alman ordularının yalnız durmaları değil, hareket noktalarına kadar dönmeleri isteniliyordu. Bu tarihi takip eden aylar içinde cereyan edenleri hep yaşadık. Bunun için onların tekrarı zaittir.

İngiliz ve Fransız ordularının hezimetiyle neticelenen Polonya, Norveç, Belçika ve Holanda muharebeleri esnasında İngiliz hükûmet organları ve gazeteleri tarafından koparılan muazzam tahrif ve yalan dalgası beşer tarihinin hiç bir devrinde görülmemiştir. Ölçüsünün bütünlüğü ve akıl almaz sür'atiyle bu hezimetin misline rastlanmamıştır. Bir milletin düşüncelerini şaşırtmak ve nasırlaştırmak için en müsait sistem yalan ise İngiliz milletinin münakaşa edilmez ve geçilemez derecede bir nefis hâkimiyeti gösterdiği kolayca söylenebilir. Fransa sallanmakta idi, fakat henüz diz çökmekten uzaktı. İttifakının rolüne harfiyen riayet etmek ve kendi denizinde mahpesinin parmaklıklarını nihayet kırmak için İtalyanın harbe girdiği 10 Haziranda Avrupanın en kuvvetli ordusu olmak şöhretini haiz bir ordunun güneş altında kar gibi eriyeceğini dünyada kimse tahmin edemezdi.

İki hafta sonra mütareke oldu ve Fransa mücadeleyi terketti. Fransa ara sıra mücadeleye tekrar başlamışsa da ancak Oran ve Dakarda olduğu gibi eski müttefikinin hainane hücumlarına karşı kendini müdafaa etmek için bu mücadeleyi yapmıştır.

10 Haziran'dan bugüne kadar beşten fazla harp ayı geçmiştir. Bu harp uzak ve muhtelif cephelerde karada, denizde ve havada, Avrupada ve Afrikada ciddi surette sevk ve idare edilmiştir.

TEBLİĞLER; HAKİKAT VESİKASIDIR

İtalyan milleti gibi kuvvetli bir millet hakikattan korkmaz, onu iltizam eder. Bunun içindir ki harp tebliğlerimiz bir hakikat vesikasıdır. İndirdiğimiz darbelerle yediğimiz darbeleri, düşürdüğümüz tayyarelerle, düşmanın düşürdüğü tayyarelerimizin adedini, müsait, az müsait veya hiç müsait olmıyan günleri kaydediyoruz. Her ay insanca ve malzemece verdiğimiz zayiatı neşrediyoruz. İyi veya fena hakikatı gizlemek veya hafifletmek için başka bir usul kullansaydım hem kendi önümde hem de milletin önünde küçülmüş olurdum. Bunu yapmak, fenayı itiyat edinmeye ve milleti hacil düşürmeye muadil olurdu. Bunu asla yapmıyacağım. Cephedeki kumandanlarla muhitteki sivil makamlara Romaya mutlak surette ve şahsan kontrol edilmiyen haberler göndermemeleri için kat'i emirler verdim.

Bu hususta, size avam kamarasında Çörçil iyi bir haber verdiği zaman yükselen sevinç seslerini hatırlatacağım: Bu haber Taranto limanında İngiliz tayyarelerinin icraatı haberleridir. Hakikatte üç gemiye isabet vaki olmuşsa da hiç biri batmamış ve resmî tebliğimizde de bildirildiği veçhile bir gemi hasara uğramıştır. Bunun tamiri oldukça uzun zamana muhtaç olacaktır. Diğer iki gemi, mutahassısların müttefikan serdettikleri kanaata göre, sür'atle tamir edilebileceklerdir. Başka iki harp gemisi ile iki muavin geminin batırıldığı veya nafif de olsa hasara uğradığı doğru değildir.

TUNA HAVZASINDAKİ İNKİŞAF

Üç taraflı paktın batıda veya Tuna havzasındaki inkişafına taallûk eden her şey müştereken takip edilmektedir. Fransanın vaziyeti hakkında da böyledir. Mihverin bir misilleme veya kin sulhu yapmak istemediği bundan böyle aşikârdır. Fakat bazı mutalebelerin tatmin edilmesi lüzumu tabiidir. Çok meşru olan bu istekler, bize gülünç olduğu kadar da feci olan "asla" larla mukabele edilmediği takdirde harpten evvel de müzakere mevzuu teşkil edebilirdi. Bunların izalesine telmih edildiği zaman artık pek geç kalınmış bulunuyordu. İtalya 1939 Mayısında yolunu intihap etmişti. Zarlar atılmıştı. İsteklerimiz meşru mahiyetlerinden dolayıdır ki şimdiden kat'i surette reddettiğimiz mutavassıt veya muvakkat sureti haller haricinde karşılanmalıdır. Ancak bu tam tenevvürden sonradır ki mihver tarafından tesis edilen yeni Avrupa çerçevesi dahilinde Fransa ile İtalya arasında pek ziyade hareketli geçen münasebetler tarihinde yeni bir fasıl açılması mümkün olacaktır. Sulhun da mütareke gibi müşterek yani mihverin sulhu olacağını teyit zaittir. İtalyan - Alman silâh kardeşliğini temhir için Führerden tayyarelerimizle denizaltılarımızın İngiltereye karşı muharebeye iştirakini istedim. Ve muvafakatini elde ettim. Derhal ilâve edeyim ki Almanyanın bizim müzaheretimize ihtiyacı yoktu. Kara, deniz ve hava muhariplerinin değeri, sanayi kudreti, teşkilâtçı ve teknik kabiliyeti ve iş verimi malûm unsurlardır. Almanyanın tayyare ve deniz altı istihsalâtında vardığı rakam, istisnai bir şeydir ve mütemadiyen de artmaktadır.

Bununla beraber, teklifimi kabul ettiğinden dolayı Führere minnettarım. Zira müştereken dökülen kan ve müştereken yapılan fedakârlıklar kadar hiç bir şey, kat'i bir dürüstlük ve tam menfaat ve ülkü birliğinden mülhem olduğu takdirde, milletler arasındaki münasebetleri sağlam ve devamlı kılamaz. Tayyarecilerimizle denizaltı mürettebatlarımızın bayrağımıza şeref vereceklerinden eminim.

YUNANİSTAN ! TASFİYE BEKLEYEN BİR HESAP

Uzun müddet sabrettikten sonra, İngiltere tarafından garanti edilen bir memleketin, sinsi bir düşmanın maskesini yüzünden attık: Yunanistan.. Tasfiye bekliyen bir hesap. Zamana nazaran geç kalmış olan bazı İtalyanları belki de hayrete düşürecek olan bir şey söylemek icabeder. Yunanlılar İtalyadan, bütün milletlerden ziyade nefret etmektedirler. Bu, ilk bakışta izahı imkânsız gibi görünen, fakat umumiyet itibariyle bütün sınıflar arasında, şehirlerde, köylerde, her tarafta derin ve tedavi kabul etmez bir kindir. "Niçin" cevapsız bir sırdır. Belki de Santarosanın boş yere ve kahramanca Yunanistan için öldüğündendir. Belki de, ve Forlì'li bir Garibaldiyen olan Antonio Fratti'nin, Domokos'da şehit düşmek suretiyle aynı ulvi hareketi yetmiş sene sonra tekrar ettiği içindir. Esrarengiz de olsa, vakia mevcuttur. İşte Yunanistanın bu son yıllardaki siyaseti bu kin üzerine dayanmıştır: İngiltere ile mutlak bir suç ortaklığı siyaseti. Kral İngiliz, siyasî sınıfla borsada kelimenin hakiki ve mecazi manasında İngiliz olduğu için başka türlü de olamazdı. Muhtelif tarzlarda izhar edilen ve zamanı gelince itiraz götürmez bir surette vesikalarla isbat edilecek olan bu suç ortaklığı İtalyaya karşı devamlı bir düşmanlık hareketi idi. Alman genel kurmayı tarafından Fransada bulunan vesikalardan anlaşılıyor ki, Yunanistan Mayıs ayından beri Fransız ve İngilizlere bütün deniz - hava üslerini teklif eylemiştir. Bu vaziyete bir nihayet vermek icabederdi. İşte kıtalarımız 28 Teşrinievvelde Yunan - Arnavutluk hududunu geçmekle bunu yapmışlardır.

YUNANİSTANIN CİĞERİNİ SÖKECEĞİZ

Epir dağları ve çamurlu vadileri haritalar üzerinde iğneli filamalarla strateji yapan nazariyatçıların iddiaları hilâfına olarak yıldırım harbine müsait değildir. Gerek benim gerekse hükûmetimin veya mesul bir unsurun hiç bir hareketi veya sözü böyle bir ümit vermemişti. Meşhur "Julia" Alp fırkasının ağır zayiata uğradığı veya kaçtığı veya Yunanlılar tarafından tuz haline getirildiği hakkında Yunan propagandası ve İngiliz radyoları tarafından verilen haberlerin tek zibe değmediğini zannediyorum.

Bu fırkayı ziyaret eden General Soddu 12 Teşrinisanide bu ziyaret hakkında bana şu telgrafı göndermiştir:

"Bu sabah (Julia) Alp fırkasını ziyaret ettim. Duçe, size bildirmekliğim lâzımdır ki, Alp kıtaatının granitten safları arasında, her zamankinden daha mağrur ve sağlam olan bu üstün cüzütam bende mükemmel bir intiba hasıl etti."

Arkadaşlar, aranızda Habeş harbinden evvel 1935 de Eboli'de söylediğim ve neşredilmiyen nutkumu hatırlıyanlar var mı? O zaman Necaşinin ciğerini sökeceğimi söylemiştim. Şimdi aynı mutlak katiyetle size diyorum ki, Yunanistanın ciğerini sökeceğiz. İki veya 12 ayda... Ne ehemmiyeti var? Harp ancak başlamıştır. Bütün Yunan mukavemetini imha etmek için kâfi insan ve vesaitimiz var. İngiliz yardımı bu kat'i kararımızın tahakkukuna ve Yunanlıların felâkete düşmesine mani olamıyacaktır. Yunanlılar bunu istediler ve hak ettiler. Bunun dışında bir şeyden şüphe etmek veya bir şey düşünmek kendi kendini bilmemek demektir. Bir defa başladığım işi sonuna kadar bırakmak. Bunu şimdiye kadar isbat ettim. Ne olmuşsa, ne olacaksa ve ne olabilirse olsun. Bunu tekrar isbat edeceğim. İlk on günde Epir cephesinde verilen 372 ölünün, 1081 yaralının ve altı yüz elli kaybın intikamını alacaktır.

Almanlar ve biz İtalyanlar Norveçten Trablus Garbe kadar Avrupanın kalbinde yüz elli milyonluk sağlam, azimkâr ve müttehid bir kitle teşkil etmekteyiz. Bu blok zaferi şimdiden elde tutmaktadır.

Blum, Daladye ve Gamlen mevkuf

Paris, 18 (A. A.) — Havas ajansı bildiriyor:

Blum ve Daladye ile general Gamlen haklarında da eski hava nazırı Guy La Chambre gibi tevkif müzekkeresi kesilmiş ve Bourasol tevkifhanesine konulmuşlardır.

Bunlar gerek millî müdafaa hazırlığını ihmal etmek, gerekse bu hazırlığı memleketin esas menfaatlerine aykırı siyaset veya kararlarla bilvasıta tehlikeye düşürmek suretiyle vazifelerine ihanet suçu ile suçlandırılmaktadırlar.

Keza Fransanın harbe girişinin kanunu esasi hükümlerine muhalif olup olmadığı da araştırılmaktadır.

Askere davet

Eczacı üstteğmen Fehmi Oğ. Ahmet Reşidin çok acele şubeye müracaat etmesi ilân olunur. Sicili No. (38330)

***

Yerli Eminönü As. Şubesinden:

Aşağıdaki maddelerdeki şeraiti haiz bulunan kısa hizmetliler hemen sevk olunacaklarından şubemize (taşrada bulunanlar bulundukları yerdeki askerlik şubelerine) müracaatları, gelmiyenler hakkında kanuni muamele yapılacağı ilân olunur.

1 — Lise ve daha yüksek mektep mezunu olup askerliğine karar verilmiş ehliyetnamesiz kısa hizmetliler.

2 — Ecnebi illerde lise ve daha yüksek mekteplerden mezun olanlardan askeri ehliyetnamesi olmıyanlar.

3 — Üniversiteden herhangi bir sebeple kayıdı silinen ehliyetnamesiz kısa hizmetliler.

4 — Askerliklerini tam hizmetli olarak yaptıktan sonra lise ve daha yüksek mektep mezunu olan 327, 328 ve 329 doğumlu erler.

***

Yerli Eminönü As. Şubesinden:

Hiç askerlik yapmamış 316 ilâ 335 dahil doğumlu sınıfları: İstihkâm, Muhabere, Nakliye ve Topçu erat sevkedileceklerinden toplanma günü olan 26/11/940 pazartesi günü nüfus cüzdanlariyle şubede bulunmaları, gelmiyenler hakkında askerlik kanununun 50. maddesi tatbik edileceği ilân olunur.

Sahibi: *ASIM US*
Basıldığı yer: *VAKIT Matbaası*
Umum neşriyatı idare eden:
Refik Ahmet Sevengil

Kısa haberler:

*Edirnekapıda açılmasına karar verilen yeni Edirnekapı orta okulu önümüzdeki pazartesi günü açılarak faaliyete başlıyacaktır.

* Millî Şef İsmet İnönünün Bolu'da yapılmasına karar verilen heykeli için hazırlanan maket önümüzdeki cuma günü Güzel San'atlar akademisi jüri heyeti tarafından tetkik edilecektir.

* Mehmet adında bir sabıkalı dün Tahakalede bir tahin fabrikasından tahin fıçısı çalmış, kaçarken yakalanmıştır. Mehmet, üçüncü sulh ceza mahkemesinde 2 ay 27 gün hapis cezasına mahkûm olmuştur.

* Yaşar ve Mustafa adında 14-15 yaşlarında iki çocuk, Sakızağacı mezarlığında, mezarların etrafındaki demir parmaklıkları söküp çalarken yakalanmışlar, üçüncü sulh ceza mahkemesi tarafından tevkif edilmişlerdir.

* Gümrüklerde bekliyen mallardan boya ve eczalar için ithal müsaadesi gelmiştir. Müsaadesi gelen her malın ithali süratle yapılmaktadır.

* Klering hesaplarında borçlu vaziyete giren İsviçreye lisans verilmemeğe başlanmıştı. Dün de repor muamelesi bitmiştir.

* Almanyadan mal getirecek tacirlerden talepnameler kabul edilmişti. Bu talepnamelerin tasnifine devem edilmektedir. Dün, bu maksat ile mümessil gelmiştir.

* Ellerinde koyu mavi ve siyah kâğıt, stor, muşambası, deniz ambalâj kâğıdı, mumlu kâğıt, mavi ampul, storluk kumaş bulunduranlar önümüzdeki cumartesi günü öğleye kadar birer beyanname ile İstanbul vilâyetine müracaata davet edilmişlerdir.

* Şimdiye kadar memleketimize gelen teneke miktarı bin tondur. Bin tonluk hamule de yoldadır. Senelik teneke ihtiyacı 3 bin ton olduğuna göregelen ve gelecek olan tenekelerle yurdun bir senelik teneke ihtiyacı karşılanmış olmaktadır.

Kadıköy Birinci Sulh Hukuk Hâkimliğinden:
940/629

Kadıköy Fenerbahçede 103 sayıda iken Beyoğlu İstiklâl caddesi 471 sayıda Fuâs nezdine giden Amerika tab'asmdan Nille Tuka.

Kadıköyünde Modaburnunda 22 sayıda Sabur Sami Deraz tarafından hava gazı, elektrik, telefon ve su bedelinden 34 lira 19 kuruşun tahsili hakkında aleyhinize açmış olduğu dava üzerine nammıza gönderilen davetiye gösterilen mahalli terk ile semti meçhule gittiğiniz beyaniyle bilâ tebliğ geri gönderilmiş ve davacının talebiyle H. U. M. K. 141 inci maddesi mucibince 15 gün müddetle ilânen tebliğat icrasına karar verilerek muhakemenize bakılmak için 6/12/940 cuma günü saat 10.30 a tayin kılınmış olduğundan o gün ve o saatte bizzat veya tarafınızdan musaddak vekâletname ile bir vekil göndermek suretiyle hazır bulunmadığınız takdirde hasmın talebiyle hakkınızda gıyap kararı verileceği ve bu babtaki davetname ile ilân suretinin divanhaneye de talik kılındığı tebliğ makamında ilân olunur. (34051)

P. T. T. Umum Müdürlüğünden :

1 — İdare ihtiyacı için iki takım şehirler arası telefon masası kapalı zarfla eksiltmeye çıkarılmıştır.

2 — Muhammen bedel (35200) muvakkat teminat (2640) lira olup eksiltmesi 29 İkinciteşrin 940 Cuma günü saat 16 da Ankarada Evkaf Apartımanındaki P. T. T. umum müdürlük satınalma komisyonunda yapılacaktır.

3 — İstekliler Muvakkat teminat makbuz veya banka teminat mektubu ile kanuni vesaiki ve teklifi muhtevi kapalı zarflarını o gün saat 15 e kadar mezkûr komisyona vereceklerdir.

4 — Şartnameler Ankarada P. T. T. Levazım, İstanbulda P. T. T. Levazım Ayniyat Şube müdürlüklerinden 176 kuruş mukabilinde verilecektir.

(6718—9827)

Devlet Demiryolları ve Limanları işletme Umum idaresi ilânları

Muhammen bedeli (3125) lira olan muhtelif numaralarda 25000 adet bezli Zımpara kâğıdı (2.12.1940) Pazartesi günü saat (10,30) on buçukta Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafmdan açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (234) lira (38) kuruşluk muvakkat teminatı ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatları lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır.

(10856)

Türkiye Cumhuriyeti
Ziraat Bankası
Kuruluş Tarihi: 1888
Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası
Şube ve Ajans adedi: 265
Zirai ve ticari her nevi banka muameleleri

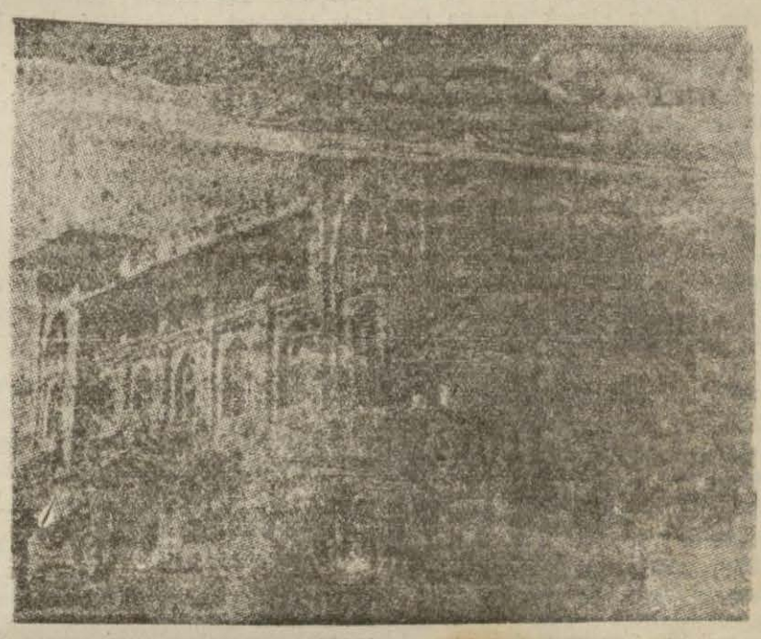

Para biriktirenlere 28,800 Lira ikramiye Veriyor

Ziraat Bankasında kumbaralı ve vadesiz tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4	Adet	1.000	Liralık	4.000	Lira
4	"	500	"	2.000	"
4	"	250	"	1.000	"
40	"	100	"	4.000	"
100	"	50	"	5.000	"
120	"	40	"	4.800	"
160	"	20	"	3.200	"

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasiyle verilecektir. Kur'alar senede 4 defa: 1 Eylül, 1 Birincikânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

Kiralık kat ve odalar

Ankara Caddesinin en mutebar yerinde tevkaâde nazaretli, havadar ve aydınlık bir kat kiralıktır Ayni binada ayrıca kiralık odalar da vardır.

Vakıt Gazetesi Idarehanesine müracaat.

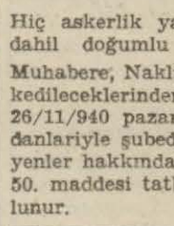

KOCA YUSUF

Yazan: İSKENDER F. SERTELLİ

— 66 —

Memiş, kısa boylu olduğu için, her güreşte kendini derhal yere atar, hasmının önüne düşerek güreşmeyi tercih ederdi.

Memiş, usta bir güreşçiydi.

Kara Ahmet de bir çok ustalardan ders almış, oyunlar öğrenmiş, usta olmuş bir pehlivandı.

Bu pehlivanlarımız sahneye çıktığı zaman, mabeyin kâtibi Servet Bey, ilk defa olarak, yanında duran Yakacıklı Nedim Beye döndü:

— Kimin yenileceğini, kimin galip geleceğini tahmin edebilir misin?

Nedim Bey henüz bir fikir edinmemişti:

— Beş dakika müsaade ediniz.

Dedi. Pehlivanlar kapışmışlardı

Servet Bey:

— Bahse girerim ki, Kara Ahmet bu çalımlarına rağmen yenilecektir, dedi.

Nedim Bey itiraz etti:

— Kabil değil. Kara Ahmet bu kıratta pehlivanları çok yenmiştir.

— Ben ilk defa seyrediyorum, ve fikrimde ısrar ediyorum. Kaybedersem, yani Kara Ahmet galip gelirse, beş altın kaybetmeğe hazırım.

Nedim Bey ilkönce cesaret gösteremedi. Fakat, Kara Ahmedin şiddetli boyunduruk oyunu Nedim Beyin Ahmet hakkındaki kanaatini kuvvetlendirmişti:

— Hazırım Beyim, dedi, Ahmet yenilirse, beş lira takdim edeceğim. Yenerse, beş altınınızı alacağım

— Hay hay.

Mustafa Danış Efendi gülerek, Servet Beye sordu:

— Ne o, beyefendi? Yine bahse mi tutuştunuz?

— Evet. Nedim Beyle...

— Hangi taraftansınız?

— Memişin galip geleceğini iddia ediyorum.

— Bendeniz de bu fikirdeyim.. Fakat, bahse giremem.

Güreş bir hayli kızışmıştı.

Kara Ahmet çok güzel, çok ustaca güreşiyordu. Onun yaşını bilmiyenler:

— Bu, en aşağı on beş senelik bir pehlivandır.

Diyordu. Halbuki, Kara Ahmet o yıl yirmi beş yaşına yeni basmıştı.

Seyircilerden bir köylü:

— Ha yiğitim.. ha sülünüm.. gayret!

Diye bağırırken, Kara Ahmedin altında birdinbire fena vaziyete düşen Memişin iri göbeği hamur gibi eziliyordu.

Memişin ne kadar zorladığını görenler de vardı:

— (Bostan fıçısı) kolay kolay ezilmez.. yenilmez..

Diyorlardı.

Gerçek, Kara Ahmet tam kırk beş dakika uğraştığı halde hasmını yenememişti.

Acaba berabere mi kalacaklardı?

Bu levend boylu genç pehlivan, şu iri göbekli su fıçısını hâlâ neden yenemiyordu?

Kara Ahmet bir türlü Memişin sırtını yere getiremiyordu.

Ahmet, kazığa vurarak kisbetini arkadan çıkarmak suretile hasmını pes ettirmek için çok çalıştı.

Ahmedi seven ve alkışlayanlar:

— Haydi, artık işi uzatma, yiğitim! diyorlardı. Şu fıçıyı yere vur da ya sırtı yere gelsin, yahut pes desin.

Nedense, Memiş pehlivanın yenilmesini ve Ahmedin galip gelmesini isteyenlerin sayısı gittikçe çoğalıyordu.

Köfteciler, sucular, hasılı bütün seyyar satıcılar bile:

— Memiş pehlivân hâlâ yenilmedi mi?

Diye soruyordu.

(Devamı var)